№ 45. 1859.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 14 April.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en saturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 13 april.

De nieuw benoemde burgemeester dezer gemeente, mr. J. F. Bijleveld van Serooskerke, heeft heden als zoodanig de bij art. 83 der grondwet en art. 55 der gemeentewet voorgeschrevene eeden in handen van den commissaris des konings in deze provincie afgelegd.

De Nederlandsche staatscourant van 12 dezer bevat een uitvoerig verslag of rapport van de commissie voor de internationale ruiling van voorwerpen van wetenschap en kunst, over het jaar 1858, aan den minister van binnenlandsche zaken. Er was in dat jaar vooruitgang in het ruilstelsel op te merken.

Deelhebbers in de Rotterdamsche telegraafmaatschappij hebben zich bij uitvoerig adres tot zijne exc. den minister van binnenlandsche zaken gewend, waarin zij hunne bezwaren uit een zetten tegen het voornemen om de telegraaflijnen dier maatschappij aan het rijk te trekken, en daarentegen verzoeken dat zij in het rustig bezit hunner eigendommen mogen blijven, zonder dat ook van rijks wege concurrerende lijnen worden daargesteld, en wanneer dit onverhoopt geen verhooring vinden mogt, ten minste dat hun hare lijnen tegen taxatie-prijs met de rentebaten worde overgenomen.

De Amsterdamsche courant wijst op eene behendigheid van het bankiershuis Rothschild, hetwelk in 1852 de oostenrijksche leening heeft aangenomen, maar omdat die te Amsterdam om bijzondere redenen is geweigerd, thans van het Weener kabinet heeft verkregen, dat zij hare obligatien van 1852 in mogt ruilen. Daardoor komen geheel nieuwe obligatien van 1847 op de markt. Mirès heeft in der tijd het zelfde gedaan met de spaansche 3 pct. Onze financiers, vooral onze kleine kapitalisten, maken wij, zegt genoemde courant, met die weinig eerlijke kunstgrepen bekend. Mogten zij toch voorzigtigheid leeren en hun geld niet voor slechte zaken over hebben, om enkele percenten meer te krijgen, en bankroet in het verschiet te hebben!

Men vermeent het publiek voor eene nieuwe industrie of speculatie op de beurzen van ligtgeloovigen te moeten waarschuwen. In dagbladen hier te lande is door zekeren J. C. Smith, te Londen, eene advertentie geplaatst, in welke hij aanneemt hun die bezigheid zoeken, onverschillig van welken stand, geslacht of woonplaats, in de gelegenheid te stellen een goed inkomen van 1000 tot 2000 guldens 's jaars te verkrijgen, tot welk einde men zich bij hem per franco brief kan aanmelden. Wanneer men zich tot den genoemden Smith ter bekoming van inlichting wendt, ontvangt men van hem een gedrukt antwoord, waarin hij nogmaals verzekert, dat hij den adressant in de gelegenheid kan stellen, om hetzij voor zich alleen of in verbinding met hem op eene fatsoenlijke wijze een goed inkomen te verkrijgen en voorts berigt, dat zoodra men hem voor zijne moeite en onkosten franco f 1,65 in nederlandsche postzegels overmaakt, hij eene instructie zal zenden, bij welker ontvangst men niet alleen van de waarschijnlijkheid, maar van de zekerheid der goede uitkomst zal overtuigd worden. De postzegels ingezonden hebbende, ontvangt men dan ook de instructie hoe men het moet aanleggen om f 1000 a f 2000 in het jaar te winnen. Niets is gemakkelijker dan het daartoe aan te wenden middel: men opene een algemeen commissie-, advertentie- en registratiekantoor en hange, tot het welslagen der onderneming, voor de vensterramen of besijden de huisdeur twee zwarte planken en plakke daarop de advertentien van allerlei aard, welke men ontvangt of in de dagbladen vindt, wel te verstaan zonder de adressen, opdat de voorbijgangers, welke op iets reflecteren, in het kantoor komen tot het verkrijgen van nadere inlichtingen, die alsdan tegen betaling eener premie verschaft worden. Daarenboven wordt nog op meerdere te bepalen voordeelen gewezen, waartoe ook eene verbindtenis met den steller der instructie behoort, die de belangloosheid zoo verre uitstrekt, dat hij daarvoor slechts eenige weinige guldens voor hem zelven bedingt. De instructie eindigt met de opgave, dat deze industrieel thans het bagatel van twaalf millioen guldens voor verschillende engelsche kapitalisten te plaatsen heeft, en met welk sommetje men zoo vrijgevig is, dat ook de kooplieden, fabriekanten en uitvinders, *welke zich hier opdoen, daarvan kunnen* profiteren. Reeds menigeen heeft aan den vindingrijken Engelschman leergeld betaald.

Men vermeldt, dat de kamer van koophandel en fabrieken te Tilburg een adres aan de eerste kamer der staten-generaal zal indienen, waarin zij die kamer verzoekt het door de tweede kamer der staten-generaal aangenomen gewijzigd tarief op den in-, uit- en doorvoer, te verwerpen.

Naar men verneemt, zal de schorsing der zittingen van de tweede kamer niet zoo langdurig zijn als men aanvankelijk dacht. Men verwacht dat de bijeenroeping zal plaats hebben tegen het begin van mei. Indien buitengewone omstandigheden het niet verhinderen, kan tegen dien tijd een nieuw ontwerp van wet nopens de spoorwegen te gemoet gezien worden. Het voorloopig verslag der commissie van rapporteurs over het ontwerp der regterlijke organisatie zal welligt nog in deze week gedrukt aan de leden rondgedeeld worden. Naar men verzekert, luidt dat verslag alles behalve gunstig. De regering zal voor den afloop van het recès op de gemaakte bedenkingen kunnen antwoorden; zoodat dit ontwerp bij de hervatting der werkzaamheden in beraadslaging gebragt zou kunnen worden. De punten van het rapport over de aanhangige geneeskundige wetten zullen eerst na het recès door de rapporteurs vastgesteld worden. Van deze ontwerpen verwacht men in dit zitting-jaar niets meer. Ook is het onzeker, of het ontwerp van wet nopens de emancipatie der slaven in West-Indie, nog voor afdoening vatbaar zal wezen. Het voorloopig verslag betreffende de indische comptabiliteit is, naar men verzekert, gereed.

De schilderij van van der Werff, onlangs op 's rijks museum te Amsterdam ontvreemd, is, naar wij met zekerheid vernemen te Londen in handen der policie gekomen, en zal dus eerlang weder het museum versieren.

Laatstleden vrijdag werd te Assen een huwelijk voltrokken, waarbij de bruid en de bruidegom, de ambtenaar van den burgerlijken stand, die het huwelijk voltrok, de predikant, die het huwelijk inzegende, en drie getuigen, niet alleen tot de zelfde familie behoorden, maar allen den zelfden familienaam voerden.

Benoemingen en besluiten.

Benoemd, bij besluit van 9 dezer, tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw de heer C. P. van Eeghen, te Amsterdam.

Benoemd, bij besluit van dien datum, tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Mijdrecht, de heer W. de Timmerman, thans ontvanger der zelfde middelen te Finsterwolde, en te Boskoop c. a., de heer R. Stuart Makkers, thans ontvanger der zelfde middelen te Heinenoord.

Bij koninklijk besluit van den 1 maart jl. is jhr. F. von Scherff, Zr. Ms. gezant te Frankfort, in die zelfde hoedanigheid tevens geaccrediteerd bij de hoven van Baden en Beijeren.

Benoemd, bij besluit van de zelfde dagteekening, tot Zr. Ms. consul-generaal te Mannheim, jhr. mr. E. F. E. Testa, tot hiertoe consul te Tripoli.

Necrologie.

De ook hier te lande, wegens hare philantropische geschriften, gunstig bekende armverzorgster Amelia Sieveking is te Hamburg in hoogen ouderdom overleden.

Kerk- en schoolnieuws.

De kerkeraad der hervormde gemeente te Sluis, heeft den 11 dezer uit het vroeger vermelde twaalftal het volgend alphabetisch zestal geformeerd: de heeren Dekker te Hedel; Eigeman te Hierden; de Geen th. dr. te Bunschoten; Janssen te St. Anna ter Muiden; Jorissen te Oud-Loosdrecht; van Loenen te Vianen.

Marine en leger.

Heden voormiddag is ter reede van Vlissingen aangekomen Zr. Ms. schroefstoomschip Vesuvius, onder bevel van den luit. ter zee der 1ste klasse J. O. H. Arntzenius, komende van het Nieuwediep.

— De adelborsten 1ste klasse J. J. Lefevre de Montigny, P. E. Winkelman, G. M. Schuurman, J. M. H. Bervoets en jhr. T. E. de Brauw, aan boord van Zr. Ms. fregat Admiraal van Wassenaer, liggende ter reede van Texel, zullen met Zr. Ms. transportschip Heldin, liggende te Hellevoetsluis, naar West-Indie vertrekken, om aldaar op Zr. Ms. schepen te worden overgeplaatst.

— Omtrent het slechten der fortificatien te Breda zegt het Handels- en effectenblad thans nader te vernemen, dat Breda als vesting zal blijven bestaan, doch dat eenige buitenwerken zullen gesloopt worden, daar deze, volgens het oordeel der commissie van defensie, weinig of geen nut voor de verdediging kunnen aanbrengen, en den vijand des noods tot borstwering zouden kunnen dienen.

— Naar aanleiding van de bij het departement van oorlog opgemaakte staten, blijkt o. a. dat, in den loop van het jaar 1858 van de verschillende corpsen van het leger hier te lande, zoo mede van het corps mariniers, is gedeserteerd het navolgende getal militairen, als: van het regement grenadiers en jagers 1; van het 2de regement infanterie 4; van het 3de regement infanterie 6, van de 4de, 5de, 6de, 7de en 8ste regementen infanterie respectievelijk 1, 3, 3, 6 en 6; van het algemeen depôt van discipline 1; van het koloniaal werfdépôt 10; van het 1ste regement dragonders 1; van het 4de regement dragonders 2; van het regement veldartillerie 1; van het regement rijdende artillerie 2.

Oost-indische kolonien.

Een over Triest bij de regering ontvangen telegram, dd. Batavia 22 februarij jl., meldt het aanvankelijk slagen onzer wapenen in Boni en het innemen van Badjoa.

Regtszaken.

ZAAK VAN DEN LUITENANT-GENERAAL C. A. GUNKEL, BESCHULDIGD VAN VERGIFTIGING.

Donderdag voormiddag ten 10 ure is voor het provinciaal geregtshof in Zuidholland te 's Gravenhage de behandeling aangevangen van het regtsgeding tegen den 84jarigen gepensioneerden luitenant-generaal C. A. Gunkel, beschuldigd van vergiftiging.

Een zeer talrijk publiek woonde de zitting bij. De beschuldigde verkreeg verlof om zich het hoofd gedekt te houden met een kalotje, en daar hij hardhoorend is en zich in ziekelijken toestand bevindt, werd hem eene zitplaats aangewezen nabij den presidentszetel.

Na voorlezing der acten van verwijzing en van beschuldiging geschiedde zulks ook van de lijst van getuigen, waaruit blijkt dat waren verschenen: 1. L. C. E. Esbra; 2. J. C. Visser, huisvrouw van H. van der Houven; 3—5. H., H. A. en J. van der Houven, kinderen; 6. A. P. Dannefelser, huisvrouw van F. R. van Heuven van Staereling; 7. F. R. van Heuven van Staereling; 8. D. B. Rijke, med. dr.; 9. J. G. Vorsman, heel- en vroedmeester; 10. T. D. Vrijdag Zijnen, scheikundige; 11. E. A. van der Burg, scheikundige; 12. J. Kips, med. dr.; 13. J. A. Waldeck, hoofdcommissaris van policie; 14. W. M. A. van Campen; 15. de huisvrouw van Kok; 16. A. Stappershoef, droogist; 17. A. F. van Kempen; 18. J. Goudoever; 19. H. H. van Gogh; 20. de generaal-majoor Scheltus, te Breda; 21. A. de Bruin, bediende in de Witte societeit te 's Hage; 22. T. Pas, idem; 23. H. W. de Heer, verwer; 24. C. M. van Eyk; 25. M. Rodi de Loo, gepensioneerd officier van gezondheid 1ste klasse en 26. J. F. Offermans (20—26 zijn getuigen van de zijde der verdediging gedagvaard).

Een der doctoren was overleden en een ander door ziekte verhinderd.

De getuigenis van Louise Esbra was zeer uitgebreid en leverde, met de daar tusschen ingevoegde beschouwingen en verklaringen van den generaal zelven, gedurende deze zitting de

meest belangrijke punten op. Zij komt hoofdzakelijk op het volgende neder. Sinds omtrent 11 jaren had zij den generaal gekend. Zij was geene wees op dat tijdstip, ook niet eene dochter van een onderofficier der artillerie in de Oost, gelijk door den beschuldigde was verklaard. De eerste kennis tusschen beide was op straat gemaakt, op wandelingen en zoo werd zij van lieverlede naauwer toegehaald. Zij was op den Zwarten Weg gaan wonen omdat zij meende dat de buurt, waarin zij tot dusver had gewoond, niet geschikt was, dat zulk een heer als de generaal was, hare woning kon binnentreden. Vast geld had de generaal haar nooit betaald. Nu eens gaf hij haar tien dan weder vijf gulden, soms wel eens minder, en bij andere gelegenheden kleine cadeautjes. Gewoonlijk bezocht hij haar des dingsdag en vrijdags; in den laatsten tijd waren die bezoeken verminderd, doch zij had dit toegeschreven aan zijn ouderdom, aan de omstandigheid, dat hij zoo ver niet meer loopen kon. Ook was er een tijd geweest, dat de generaal zijne bijdragen in geld verminderde, bewerende dat zijne zaken van reederijen achteruit waren gegaan. In het begin van de kennismaking deed de generaal haar een twintigste lot in de staatsloterij present, waarop zij de f 100,000 trok. Meermalen zelfs daarna schonk de generaal haar bagatellen van prijsjes in de loterij gewonnen. De generaal die het twintigste in geld had gewisseld, had daarvoor effecten gekocht, die zij aanvankelijk zelve had bewaard, zoodat zij zelve soms de coupons daarvan had afgeknipt. Toen zij de effecten kreeg, gaf de generaal haar op schrift eene zeer naauwkeurige beschrijving (die door den voorzitter werd voorgelezen) van den aard der effecten, van de bestemming der coupons, van de wijze waarop nieuwe talons te verkrijgen zijn en met aanwijzing tevens van het kantoor, waaraan zij te dier zake haar vertrouwen schenken kon. (De generaal erkende dit stuk geschreven en haar ter hand gesteld te hebben.) Omstreeks vier jaren geleden kwam haar broeder J. H. Esbra uit de Oost terug en bij haar inwonen. Het was toen dat de generaal de effecten in een paket cachetcerde en daarop eene verklaring stelde. Twee malen in het jaar werd dat paket door den generaal geopend en gesloten, zoodat zij steeds van meening was, dat de effecten daarin vervat waren. Op zekeren tijd kreeg zij echter eenige achterdocht; de reden waarom, kon zij niet precies meer mededeelen. *Zij opende het paket en vond er in* stukken van f 100 in plaats van f 1000. Daarover verschrikt, zond zij haren broeder tot den generaal, met verzoek of hij bij haar wilde komen. De generaal maakte haar eene scène; hij *zeide haar dat zij, hetgeen gesloten was, niet had mogen open* doen, dat dit schavotzaken waren, ofschoon zij meende dat daarin niet zoo groot kwaad stak, omdat het haar eigendom was. De zaak werd intusschen bijgelegd; hij verzekerde haar *dat alles te regt zou komen; dat zij niet bezorgd behoefde te zijn*, en dat wanneer hij sterven mogt, zijne vrouw haar dan wel zou geven wat haar toekwam. Zij had evenwel daarop geantwoord, dat zij het nooit zou durven wagen bij zijne vrouw te gaan. Overigens verklaarde zij dat een der stukken van f 1000, met hare toestemming te gelde was gemaakt om in hare eigene behoeften te voorzien en de verliezen te dekken die de generaal zeide geleden te hebben.

Ten aanzien van de vergiftiging zelve deelde Louisa Esbra de volgende bijzonderheden mede. Wanneer beide te zamen waren, werd wel eens een borreltje klare jenever met suiker gebruikt, doch ieder bediende zich van een afzonderlijk glas. *In de maand julij 1858 had zij met den generaal een zoodanig* borreltje gebruikt; waarna zij kort daarop ernstig ongesteld is geworden. Zij werd benaauwd, alles werd haar geel en groen voor de oogen, zij had brakingen, allerverschrikkelijkste buik*pijnen en diarrhae, en van dat oogenblik af heeft er in hare on*derste ledematen en in hare vingeren eene verlamming plaats gegrepen. Zij herinnerde zich daarbij zeer goed, dat zij, vóór het drinken van de jenever, even de kamer was uit geweest en den generaal had alleen gelaten, en dat zij na zijn vertrek, bij het schoonmaken van de glazen, de suiker, die onder in haar glas was blijven zitten, met een lepeltje had opgebruikt. Doctor Rijke nam haar in behandeling, en daar zij meende koude gevat te hebben aan het strand te Scheveningen, alwaar zij met haren broeder geweest was, behandelde de geneesheer haar ook als aan rhumatiek lijdende.

Weinige weken later zou zij vermicelle-soep eten. De generaal was geweest *in* de kamer waar de soep stond; *zij vond er* een papiertje op de kast, dat zij opende, meenende dat, gelijk wel meermalen gebeurde, de generaal haar iets had medegebragt; het papiertje was evenwel ledig. Bij het opscheppen van de soep bemerkte zij dat er een bruin poeder *boven op lag*. De soep proevende, bevond zij daaraan een onaangenamen smaak, en zij zeide tot haren broeder „proef ook eens van de soep." Haar broeder weigerde het echter; intusschen trad de vrouw van den heer Staereling binnen, aan wie zij hare bevinding mededeelde, doch die het niet wagen durfde de soep te proeven. De soep werd daarop aan een boom geworpen. Toen zij daarna aan den generaal had gevraagd: „wat hebt gij toch in de soep gedaan dat deze zoo bitter was?" had deze geantwoord: „gij klaagt steeds over maagpijn, daarvoor is alsem goed; ik heb nog veel bitterder zaken, doch u eerst met alsem willen genezen."

(Zie het vervolg in het Bijvoegsel.)

Gemeenteraad van Zierikzee.

Zitting van 11 april.

Voorzitter de heer Cau. Afwezig door ongesteldheid de heer Ochtman.

De notulen der zitting van 19 maart worden gelezen en goedgekeurd.

Wordt mededeeling gedaan van, en voor notificatie aangenomen *a.* eene missive van gedeputeerde staten, houdende berigt van ontvangst van het reglement tot wering van besmettelijke ziekten op de scholen van lager onderwijs; *b.* eene dito, houdende goedkeuring van de onderhandsche verhuring van een kelder; *c.* eene, houdende goedkeuring van een besluit tot af- en overschrijving.

Wordt gelezen het besluit van den gemeenteraad van Rotterdam, tot opheffing van het heerveer tusschen deze beide gemeenten en alsnu gelijk besluit dezerzijds genomen.

In handen der heeren Fokker, Goemans en van der Grijp, worden ten fine van onderzoek gesteld de ingekomen rekeningen over 1858 der commissie voor de commerciëele pensioenfonds der gemeente-ambtenaren, de brei- en naaischool, het israelietisch, het evangelisch lutersch armbestuur en de bank van leening, benevens een voorstel tot wijziging der begrooting van het burgerlijk armbestuur 1859.

Wordt besloten, onder goedkeuring van gedeputeerde staten uit den post voor onvoorziene uitgaven over 1858, te vinden f 71,80 verschotten der commissie tot onderzoek van het voorstel tot behoud en herstel van handel en scheepvaart alhier.

Het kohier der hondenbelasting, waartegen geene reclames zijn ingekomen, wordt vastgesteld op f 189, zijnde 51 honden van vermaak en 36 van beroep.

Tot leden der commissie tot onderzoek van reclames tegen den hoofdelijken omslag, waarvan het kohier heden ter visie is gelegd, worden benoemd de heeren van Dongen, van der Grijp en van der Vliet.

Op voorstel van burgemeester en wethouders wordt besloten tot het herstellen van den bovendorpel der molsluis.

Overeenkomstig ingekomen voordragt van den controleur der plaatselijke middelen wordt aan de ambtenaren G. de Vries en J. van der Have een gratificatie van f 10 ieder en den gemeenteroeijer van den Ende eene van f 5 toegelegd.

De voorzitter deelt mede dat is aanbesteed het maken der tweede gazkuip aan J. van der Linden voor f 6539, waaronder begrepen is de afsluitput, niet in de primitieve raming begrepen zoodat de aanneming beneden de begrooting is.

Burgemeester en wethouders hebben op den 4 dezer de kas van den gemeenteontvanger opgenomen en in kas bevonden f 14,836,64.

De voorzitter deelt mede dat het gemeenteverslag over 1858 gereed en ter perse is en onmiddelijk na het afdrukken zal worden aan de leden rondgedeeld. Is besloten het als ter tafel gebragt te beschouwen.

De voorzitter herinnert dat de raad in der tijd de benoeming van een klokkenist heeft aangehouden tot dat door heeren kerkvoogden der hervormde gemeente een organist was benoemd; dat die benoeming op jl. vrijdag heeft plaats gehad en hij alsnu voorstelt dat de raad een klokkenist benoeme; dat de heeren Tjorry en Hajenius hunne sollicitatien hebben ingetrokken en tot organist benoemd is, de heer Ezerman te Wormerveer.

Bij de eerste stemming bekomen de heeren Ezerman 6, Bethe 4 en Eisner 2 stemmen; bij de tweede Ezerman 7, Bethe 4 en Eisner 1 stem, zoo dat de eerste is benoemd. De burgemeester deelt mede dat de benoemde niet voor over 2 maanden in functie zal kunnen komen, waarom hij voorstelt de betrekking gedurend dien tijd nog te doen waarnemen; waartoe wordt besloten.

Bij monde van den heer van Dongen brengt de commissie tot onderzoek der bedenkingen van gedeputeerde staten op art. 26 der verordening tot regeling van het lager onderwijs in deze gemeente, rapport uit; strekkende om aan de bedenking toe te geven, zijnde die bedenking dat bij die verordening regelen voor de schorsing gesteld zijn, terwijl de schorsing bij art. 22 der wet op het lager onderwijs geheel aan burgemeester en wethouders is opgedragen. Na discussie besluit de raad op voorstel van den voorzitter om alinea 2 van art. 26 der verordening te doen vervallen, en aan gedeputeerde staten te kennen te geven dat zijns inziens in de 1ste alinea geen strijd met de wet bestaat, blijvende burgemeester en wethouders in hunne bevoegdheid onverlet.

De raad gaat over tot eene zitting met geslotene deuren.

Thermometerstand.

11	april.	's avonds	11 ure.	47 gr.
12	„	's morgens	7 „	45 „
	„	's middags	1 „	50 „
	„	's avonds	11 „	44 „
13	„	's morgens	7 „	44 „
	„	's middags	1 „	48 „

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 11 april. The times acht waarschijnlijk dat de oorlog uitbreekt voor dat het congres kan zamenkomen. Lord Cowley, engelsch gezant bij het fransche hof, wordt heden of morgen uit Parijs alhier verwacht. De heer Massimo d'Azeglio, de beroemde sardinische staatsman, zal binnen eenige dagen met eene bijzondere zending van zijn gouvernement alhier aankomen.

De kolonel Rawlinson (bekend door zijne reizen en oudheidkundige nasporingen in het Oosten) is tot gezant van Engeland in Perzie benoemd, tot vervanging van den heer Murray, die wegens ongesteldheid terugkomt.

— In de zitting van het lagerhuis van vrijdag heeft de kanselier der schatkist medegedeeld dat het parlement waarschijnlijk op of omstreeks den 19 dezer zou verdaagd worden, indien de spoed vereischende aangelegenheden alsdan, gelijk te verwachten was, afgedaan zouden zijn, en de ontbinding vóór het einde dezer maand zou volgen.

— De officiële aankondiging der russische leening zal gevolgd worden door eene uitnoodiging aan de engelsche kapitalisten, om deel te nemen aan de 3 of 4 millioen, die voor Engeland gereserveerd zijn; die som zal wel spoedig volteekend zijn. Het contract der russische leening bevat eene zeer belangrijke clausule, namelijk dat indien, in geval van oorlog, de bestaande russische effecten 6 pct. gedaald zijn, de inschrijvers voor de nieuwe leening niet gehouden zullen zijn verdere stortingen te doen. In die exceptionele clausule meenen sommigen te zien, dat de russische regering den oorlog niet toegedaan is, daar zij anders stellig niet eene voor hare financien zoo nadeelige voorwaarde zou gesteld hebben.

Londen 11 april. De heer Disraeli heeft heden in de zitting van het lagerhuis bevestigd dat het parlement den 19 zal geprorogeerd worden, en voorts het toegezegde overzigt van den staatkundigen toestand weder verdaagd tot vrijdag.

Dit laatste staat zeker in verband met de gunstige tijdingen welke ten aanzien van het congres zijn ontvangen. (Zie onder Duitschland en Frankrijk.)

Duitschland.

Weenen 10 april. Men maakt uit de toebereidselen, welke men hier ziet in gereedheid brengen, op dat onze regering ook alles behalve gerust is. Een nieuw legercorps is naar Italie afgezonden en de reserven, even als die der legers welke zich reeds in Lombardye en Venetie bevinden, zijn onder de wapens opgeroepen. Een ander legercorps, het derde, verlaat Moravie om zich in deze hoofdstad te concentreren en is op voet van oorlog gebragt, even als het achtste, hetwelk ongetwijfeld te zijner vervanging naar Moravie zal gezonden worden.

— Volgens berigt uit Munchen van gisteren heeft de koning van Beijeren het verzoek om ontslag van den minister von der Pfordten na lang beraad toch ingewilligd en in zijne plaats tot minister van buitenlandsche zaken en president van het ministerie benoemd, den heer von Schrenck, tot dus verre beijersch gezant ter bondsvergadering.

Weenen 12 april. De Oesterreichische Correspondenz van gisteren avond bevat een belangrijk artikel, hoofdzakelijk van den volgenden inhoud: Oostenrijk heeft getoond met welk een liefde de regering gehecht is aan het behoud van den vrede, vooreerst door de wijze waarop zij de zending van lord Cowley heeft opgenomen en vervolgens door de aanneming van het voorstel om eene conferentie bijeen te roepen. De regering zou gaarne opofferingen gedaan hebben om den vrede te behouden, maar zij kon tot geene voorwaarden toetreden, welke alleen zouden strekken om aan andere mogendheden langer uitstel te verleenen ten einde zich voor te bereiden tot den oorlog. Men heeft de ontwapening van Sardinie gevraagd als voorloopigen maatregel, en Engeland keurde die vraag goed. Nu Frankrijk echter verklaard heeft dat men zich niet durfde vleijen Piemont te kunnen bewegen tot eene afzonderlijke ontwapening, heeft Oostenrijk andermaal voorgesteld om eene algemeene ontwapening te laten voorafgaan aan het congres, waarin men krachtige waarborgen kan vinden voor het behoud van den vrede.

Het artikel eindigt met deze woorden: „Hoe is men er ook toe gekomen om aan de mogelijkheid te gelooven dat Oostenrijk tot een congres zou toetreden, zoo deze regering geene overtuigende bewijzen had, dat alle kabinetten gelijkelijk bezield zijn met de zucht om den vrede te handhaven."

Berlijn 10 april. De spanning tusschen Oostenrijk en Sardinie verwekt hier groote bezorgdheid. Oostenrijk vermeerdert zijne krijgstoerustingen en neemt maatregelen, welke in strijd zijn met de vredelievende bedoelingen, die men zou mogen koesteren van eene mogendheid, welker geschillen op een congres schijnen te zullen beslecht worden. Men wil weten, dat onze regering hare waarschuwende stem bij het oostenrijksche kabinet ernstig doet hooren. Er is op het gevaar gewezen, dat er voor Oostenrijk in gelegen zal zijn, indien te regt mag worden gezegd, dat het afbreken der pogingen tot eene vredelievende beslechting der geschilpunten aan Oostenrijk moet te laste worden gelegd. Tevens mag worden verzekerd, dat door Engeland en Pruissen krachtdadige pogingen te Turyn worden aangewend tot handhaving des vredes.

— In het jongste nommer van de National Zeitung wordt de tegenwoordige staatkundige toestand van Europa besproken. De slotsom der redenering kan op deze wijze worden zamengevat: „Wie thans nog twijfelt aan de nabijheid van het krijgsgevaar, moet wel zeer kortzigtig zijn. Zonder omwegen mag worden gezegd, dat er een oorlog voor de deur staat, welke slechts eene enkele vonk behoeft om uit te barsten. In Frankrijk worden de krijgstoerustingen op zeer groote schaal voort-

[illegible] op zijne veiligheid bedacht moest zijn. [illegible] der fransche regering moesten nog te grooter [illegible], wanneer men in aanmerking neemt, dat de Moniteur sedert geruimen tijd schaamteloos den vrede predikt, terwijl al de daden der regering met dergelijke taal in [illegible] zijn. Op ons derhalve, op den ganschen Duitschen Bond, rust de dure pligt om ons te wapenen. Wij tarten den nabuur niet, door ons ten strijde toe te rusten; wij waken slechts voor eigene veiligheid en vervullen daardoor een heiligen pligt.

Frankrijk.

Parijs 11 april. De nota in den Moniteur, waarvan wij nog in de tweede editie van ons vorig no. melding maakten, is woordelijk van den navolgenden inhoud:

„Meer dan eenige andere mogendheid begrijpt en eerbiedigt Frankrijk het nationaal gevoel van ieder volk. Indien Frankrijk, in zijne [illegible] of gedragingen aan Duitschland eenige reden gegeven had, om voor het behoud zijner onafhankelijkheid bevreesd te zijn, dan zoude Frankrijk de opgewektheid van het duitsche patriotisme edel en gewigtig vinden en daarop geenszins met geringschatting neder zien.

„Niet ligtelijk zouden wij evenwel geloof kunnen schenken aan een parti pris, om ons onregt aan te doen, van de zijde van hen, aan welke wij geen de minste aanleiding gaven ons te verdenken. Ons vertrouwen in de regtvaardigheid van de andere staten is slechts het uitvloeisel van de eerlijkheid onzer staatkunde. Met kalmte hebben wij de manifestatien gadegeslagen, die op sommige punten van den duitschen bond plaats hadden, omdat wij rekenen op het gezond en helder denkende gedeelte van Duitschland, dat weldra erkennen zoude, dat al die hartstogtelijkheid op geen wezenlijken grond steunde.

„Dat vertrouwen werd niet beschaamd. De agitatie die in de drukpers en in de kamers van verscheidene duitsche staten in het leven werd geroepen, verbreidt zich niet verder; wij achten ons [illegible] gelukkig het te kunnen constateren, dat die agitatie [illegible] meer wijkt.

„Om de fransche regering in verdenking te brengen, heeft men haar verantwoordelijk gesteld voor een gedeelte van de vijandige gezindheid jegens de onafhankelijkheid van den duitschen [illegible], eene gezindheid die sich dagelijks openbaarde onder de bescherming eener wetgeving, die geene preventieve controle gedoogt. Deze meening, waarvoor slechts hare aanhangers verantwoordelijk kunnen zijn, werd in Duitschland als eene bedreiging beschouwd; door kwaadwilligheid verspreid, heeft zij onrust [illegible] en [illegible] [illegible] dwaling doen ontstaan [illegible] het kabinet der Tuilerien.

„Wanneer men ziet dat wat regt is beoogt, schuwt men het daglicht niet. De fransche regering heeft niets verborgen te houden, om dat zij niets behoeft te desavoueren. Wel verre dat de houding die zij in de italiaansche kwestie aannam, het wantrouwen in Duitschland wettigen kan, behoort zij den bond de grootste gerustheid in te boezemen. Wat Frankrijk toch voor Italie wil gewaarborgd zien, zou het in Duitschland niet kunnen bestrijden. Frankrijks staatkunde, die alle veroveringszucht van zich afwerpt, beoogt slechts de voldoening en de waarborgen, die door het volkenregt, het geluk der natien en het belang van Europa gevorderd worden. Zoo wel in Duitschland als in Italie begeert Frankrijk, dat de door de tractaten erkende nationaliteiten zich kunnen handhaven en sterk maken, omdat het die nationaliteiten als een der wezenlijke grondslagen van het europesche statenstelsel beschouwt.

„[illegible] is het slechts eene dwaling maar eene ongerijmdheid [illegible] Frankrijk voorstelt als vijandig jegens de duitsche nationaliteit. Sedert tien jaren heeft de keizerlijke regering [illegible] moeijelijkheden [illegible] te winnen aan den maatstaf van billijkheid [illegible]. In Spanje ondersteunde zij steeds den constitutionelen troon der koningin, door belangloos toezigt uit te [illegible], die door de elkander opvolgende omwentelingen op onze grenzen geworpen werden. In Zwitserland heeft hare officieuse bemiddeling er toe bijgedragen om de zaak van Neuchatel, die tot verwikkeling met Pruissen kon leiden, bij te leggen. In Italie zelf is hare zorgzaamheid de tegenwoordige moeijelijkheden vooruitgeloopen; nadat zij den paus in zijn gezag hersteld had, heeft zij allerwege gematigdheid gepredikt. Te Napels heeft zij in [illegible] met haren bondgenoot, de koningin van Engeland, beproefd om het gouvernement van Sicilie tot hervormingen te bewegen, die zijn gezag zouden versterkt hebben. In Duitschland, in de moeijelijke kwestie, die met betrekking tot de hertogdommen tusschen den bond en Denemarken [illegible], heeft zij niettegenstaande hare sympathie voor Denemarken, de regtmatige ligtgevoeligheid van het duitsche patriotisme tegenover provincien, die aan Duitschland met zoo veel banden vereenigd zijn, weten te begrijpen; zij heeft daarom te Kopenhagen niets dan den raad doen hooren om toegevend te zijn. In de Donau-vorstendommen heeft zij getracht de regelmatige wenschen der provincien te doen zegevieren, ten einde op die wijze ook in dat gedeelte van Europa eene orde van zaken te vestigen, die de bevredigende nationale belangen tot grondslag heeft.

„De staatkunde van Frankrijk kent geene tweederlei maten en gewigten; zij weegt met gelijke regtvaardigheid de belangen van alle volken. Wat Frankrijk in Italie wil doen eerbiedigen, dat zal het zelf in Duitschland weten te eerbiedigen. Wij zouden het niet zijn die bedreigd zouden worden door het voorbeeld van een nationaal Duitschland, dat zijne bondsorganisatie in overeenstemming zou brengen met eene neiging naar eenheid waarvan het beginsel reeds in de groote handelsvereeniging van het tolverbond is nedergelegd. Al wat in de naburige landen de betrekkingen ontwikkelt, die door handel, nijverheid en vooruitgang in het leven werden geroepen, werpt voordeel af voor de beschaving, en al wat de beschaving vermeerdert, doet Frankrijks grootheid stijgen."

— Men verkeert hier nog in de onzekerheid omtrent de echtheid van de oorlogzuchtige proclamatie, die te Milaan aan de oostenrijksche soldaten zou gerigt zijn.

De dagbladen durven nog niet gelooven aan de echtheid van het stuk. La patrie, die alles behalve oostenrijksch gezind is, verklaart ronduit er niet aan te gelooven. Even min kan dat blad geloof hechten aan de verzekering van The globe, dat Oostenrijk, na eerst lang het stilzwijgen bewaard te hebben op het verzoek der bemiddelende mogendheden om zijne troepen tot op behoorlijken afstand van de sardinische grenzen terug te trekken, na vervolgens dat verzoek geweigerd en daarentegen de ontwapening van Sardinie geeischt te hebben, nu ook verlangen zou dat Frankrijk zich ontwapende.

Ook Le constitutionnel, La presse, het Journal des débats zijn veeleer genegen de jongste allerongunstige tijdingen, welke van alle kanten worden ontvangen, voor ongegrond of overdreven te houden, dan aan zulk eene plotselinge wending te gelooven, die alle hoop op het congres in duigen zou slaan. *In deze omstandigheden is men zeer verlangend om de beteekenis te vernemen van het ontbod, ten gevolge waarvan de heer* Hudson, engelsch gezant te Turyn, eensklaps naar Londen is vertrokken. De nieuwe nota in den Moniteur, waarvan wij boven den inhoud mededeelen, verspreidt, ondanks zijne welwillende verzekeringen aan Duitschland, hoegenaamd geen licht over de vraag of de vrede kan en zal bewaard blijven.

— Men zegt dat de keizer niet kortaf eene afwijzing heeft willen doen volgen op het voorstel van het weener kabinet waarbij van de voorafgaande ontwapening van Sardinie eene conditio sine qua non wordt gemaakt voor Oostenrijks toetreding tot een congres. Napoleon moet echter met tegenvoorstellen geantwoord hebben, volgens welke dit onderwerp allereerst aan het congres zelf zou behooren voorgelegd te worden, zoo dat het in plaats van eene voorafgaande conditie vóór de vereeniging der gevolmagtigden, een noodzakelijke preliminaire vóór hunne beraadslagingen zou worden.

Dit tegenvoorstel moet echter geen gunstig onthaal hebben gevonden, terwijl Oostenrijk volhardt bij het vooropgesteld gevoelen. *Van die weigering, zegt men, is vrijdag zoowel hier als* te Londen het berigt ontvangen.

— L' union deelt een gerucht mede, volgens hetwelk de nationale garde van 30,000 op 150,000 man zou gebragt worden. Ook sprak men van maatregelen, welke genomen of althans voorbereid zijn voor troepenvervoer op de fransch sardinische spoorwegen.

— Volgens een berigt van Le constitutionnel heeft de conferentie jl. zaturdag aan het ministerie van buitenlandsche zaken hare tweede zitting ter behandeling van de zaak der Donau-vorstendommen gehouden.

Parijs 12 april. De toestand heeft heden een gansch ander aanzien gekregen dan gisteren, en wel door de tijding dat Oostenrijk afziet van zijn eisch omtrent voorafgaande ontwapening van Sardinie, en zelve daarentegen wil voorgaan met eene algemeene ontwapening. Op die wijze wil Oostenrijk aan de overige mogendheden het bewijs leveren voor de opregtheid van zijne vredelievende bedoelingen en het congres in staat stellen om te beraadslagen, verre van het gekletter der wapenen.

Ontegenzeggelijk is *dit feit van groote beteekenis*. Niet alleen zijn dan bij de beraadslagingen geene plotselinge opkomende bezwaren te wachten, maar de gevolmagtigden zullen minder vasthoudend zijn, wanneer zij achter zich geene legers meer zien om kracht bij te zetten aan hunne vorderingen. Daarenboven, nu de ontwapening aan alle partijen zou zijn voorgeschreven, is er ook voor Piemont niets vernederends in gelegen de wapens neder te leggen, vooral wanneer Frankrijk het voorbeeld geeft.

Engeland en Pruissen maken zich gereed, naar men verzekert om dit voorstel van Oostenrijk te ondersteunen. Rusland heeft zich nog niet uitgelaten, en wat onze regering in deze zal doen, is mede nog niemand bekend.

„Het dagblad Le pays zegt dat nu alle moeijelijkheden voor de bijeenkomst van een congres zijn uit den weg geruimd en dat deze spoedig zal plaats hebben, terwijl andere geruchten, in strijd hiermede nog oorlogzuchtig blijven en weder eene dreigende nota in den Moniteur te gemoet zien, en het onder de wapenen roepen van eene reserve groot 200 duizend man.

Italie.

Turyn 10 april. Het dagblad van Milaan verklaart in zijn nommer van gisteren, dat de dagorder aan het leger, door de piemontesche dagbladen medegedeeld, ten eenenmale valsch is. *De Opinione houdt daarentegen, op grond van berigten die* zij authenthiek noemt, het bestaan van dat stuk vol en zegt dat het den 6 dezer door den generaal Giulay is onderteekend.

Gisteren zijn hier 500 vrijwilligers uit het Lombardisch venetiaansch koningrijk, Livorno en Romagna aangekomen.

Bijzondere brieven zeggen dat de hertog van Modena ernstig ziek is.

Spanje.

In de jongste berigten uit Madrid wordt opgemerkt dat nu, voor het eerst sedert onheugelijken tijd, geheel Spanje van den staat van beleg ontheven is. In de valleijen van Opper-Arragon waren tot nog toe buitengewone maatregelen tot wering van den sluikhandel noodig geacht; doch bij een besluit der koningin van den 1 dezer is ook die landstreek weder onder de gewone wetgeving gesteld.

Zeetijdingen.

Heden is ter reede van Vlissingen gearriveerd het barkschip *Noordster*, gez. I. Luteyn, van Batavia naar Middelburg. De lading bestaat uit: 2617 balen koffij, 1374 kranjangs suiker, 476 schuitjes tin en 2792 bossen rotting.

— Den 11 dezer ter reede van Vlissingen aangekomen voor Belgie bestemd: *Backenhagen*, gez. Hakker qq., Fernambuck; *Leander*, gez. Paker, *Harriot*, gez. Cawthorn, beiden van Londen; *Gesina Johanna*, gez. van der Veen, Bordeaux; *Rijbij*, gez. Meberding, *Balsemine*, gez. Lucas beiden van Spanje; *Sine Nomine*, gez. Haccou, van Sunderland, met een lading kolen voor Vlissingen bestemd.

Den 12 dezer, *Deux Senors*, gez. Dupenvant, Bordeaux: *Fritluof*, gez. Henderiksen, *Washington*, gez. Melsen, beiden van Noorwegen; *Bellona*, gez. Stiet. Memel; *Anna*, gez. Hovelman, Riga; *Aurora*, gez. Pedersen, *Fremad*, gez. Rasmussen, beiden van Aalborg; *Elvira*, gez. Santalari, Havanna.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 13 april.

Tarwe en gerst prijshoudend.

Raapolie op zes weken f 38¾. Lijnolie op zes weken f 32.

Koolzaad 66 p. vl.

Middelburg 12 april.

Patentolie f 42. Raapolie f 39¾. Lijnolie f 35¼ per vat op zes weken.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 13 april.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	62¼
	dito Nationale dito	3	"	—
	dito dito dito	4	"	97¼
	Aand. Handelmaatschappij	4½	"	—
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4	"	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	"	102⅞
	Certific. Hope & co.	4	"	83⅝
	dito dito 1855, 6de serie ..	5	"	99¾
	dito	6	"	65¼
	Aand. spoorweg (afgefourneerd) ..			232¾
	dito dito (onafgefourneerd) .			—
Polen.	Schatkistobligatien	4	"	79
Spanje.	Obligatien	1½	"	29¼
	dito binnenlandsch	3	"	39⅜
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling (gefourneerd) ..			—
Oostenrijk.	Obligatien *Weener metalliek*	5	"	58¼
Oostenrijk.	dito amsterdamsche	5	"	72¾
	dito nationale	5	"	63
	dito 1847/1852	2½	"	31⅜
	Bank actien	3	"	890
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	"	—
Portugal.	Obligatien	3	"	44⅛
	dito nieuwe	3	"	43¾
Grenada.	dito			17⅛
Venezuela.	dito	4½	"	39⅝
Illinois.	dito	7	"	81⅛
Mexico.	dito	3	"	19¼

Beurs van Londen, 12 april. ten 12 ure. Consols 95¼

Beurs van Weenen, 12 april. (slotprijzen) Metalliek. 5 pct. 71,—.

Beurs van Parijs, 12 april. (slotprijzen.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 67,70.

Prijzen van coupons en losbare obligatiën.

Amsterdam 11 april.

Metalliek f 25,10; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,57½; Engelsche Russen f 11,57½; Fransche f 55,50; Belgische f 55,75; Pruissische f 14,75; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 33,50; Russische in zilveren roebels f 33,25; Poolsche in fl f 27,—; Nationale metalliek f —,—; Dollars f —,—.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in APRIL.

Van Middelburg			Van Rotterdam		
Donderdag 14	's morg.	9,30	Vrijdag 15	's morg.	6 ure.
Vrijdag 15	"	10,30	Zaturdag 16	"	7
Zaturdag 16	"	11 ure.	Zondag 17	"	8
Zondag 17	"	11,30	Maandag 18	"	9,30
Maandag 18	's midd.	12	Dingsdag 19	"	10,15
Dingsdag 19	"	12	Woensdag 20	"	10,15
Donderdag 21	's morg.	6	Vrijdag 22	"	10,15
Vrijdag 22	"	6	Zaturdag 23	"	10,15
Zaturdag 23	"	6	Zondag 24	"	10,15
Zondag 24	"	6	Maandag 25	's midd.	12
Maandag 25	"	6	Dingsdag 26	"	12
Dingsdag 26	"	6,30	Woensdag 27	"	12

Van Vlissingen op Rotterdam.

Vastgestelde uren van vertrek.

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags, des morgens om 8 ure.	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags des morgens om 10 ure.

In verbinding met de diligences van Zijpe naar Zierikzee, van Wolfaartsdijk naar Goes en met het Veer van Sloe naar Middelburg, en zoo veel mogelijk met de beide spoorwegen.

Advertentien.

Getrouwd:

J. C. HOUBAER,
van Vlissingen,
met
A. CALON.

IJzendijke,
den 12 April 1859.

Algemeene kennisgeving aan Vrienden en Begunstigers.

Op Vrijdag den 15 April 1859, des avonds ten zeven ure, zal in de Bovenzaal van de Societeit **de Vergenoeging**, op de Markt te Middelburg, in Publieke Veiling worden gepresenteerd, het hecht en sterk

STOOMSCHIP PRINCES MARIANNE,

groot 118 gemeten Tonnen, buiten de Machinekamer, hebbende 4 voet diepgang, voorzien van tubulairen Ketel en twee sterke Machines van 70 Paardenkracht nominaal, Koperen Stoom- en Voedingspijpen, een Stoom- en een uitmuntende Hand-voedingspomp.

Dit Vaartuig is zeer geschikt om, behalve tot vervoer van Passagiers, ook tot Sleepboot te worden gebezigd, waarvoor het is ingerigt met Boog, Sleepketting, Sleephaak, IJzeren Overloop, Stuurtoestel tot sturing voor en achter de Raderkast enz.; zijnde het verder voorzien van eenen volledigen Inventaris, bestaande uit Ankerrol en Kettingen, Gaffelzeil, Fok- en Mastwand met toebehooren, Loopplank met IJzeren Hek van de eene Raderkast op de andere, Sloep en Riemen enz.

Gemeld STOOMSCHIP is van heden af in de Westerhaven te **Vlissingen** ter bezigtiging, en is inmiddels **Uit de hand te koop.** Informatien bij den Heer G. DE HAAS aldaar.

OPENBARE VERKOOPING op Zaturdag den 16 April 1858, des voormiddags ten elf ure, aan het **Hoofd** te **Arnemuiden**, van een aldaar liggend

STUK WRAK,

en daarna op het **Raadhuis**, van **470** Kan **Inlandsch Gedistilleerd**, liggende op Fust.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Maandag den 18 April 1859, des voormiddags ten tien ure, op de Hofstede bewoond door PIETER DE KAM, in de Gemeente **Vrouwepolder**, in het openbaar aan de meestbiedenden te koop aanbieden:

Een bruin Merriepaard oud 11 jaar (Geldersch ras), 1 dito Ruinpaard oud 10 jaar, 1 bruin Merriepaard oud 2 jaar (bastaard Geldersch ras), 1 bruin Merriepaard oud 1 jaar (bastaard Geldersch ras), 4 Melkkoeijen, 9 Melkschapen, 2 magere Varkens, 6 Hoenders en een Haan, 1 Menwagen, 1 Drielingswagen, 1 Driewielskar, 1 Kar voor vier Personen met Huif, 2 Ploegen, 3 Eggen in soort, 2 Veldgangen, 1 Arreslede, 1 Windmolen, 1 Snijbak, 1 Sleepdeur, 1 Voorsleper, 2 Rolblokken, 1 Kortkist, 2 Ladders, 1 Kaashorde, 2 Kruiwagens, 1 Spekstander, 1 Watertob, Paardewant, eene partij Mutsaard, Boonstaken, Vaamhout, Hooi, benevens eene partij Bouw-, Melkers- en Zoldergereedschappen, Meubelaire en andere Goederen, en hetgeen meer zal worden geveild.

VERKOOPING OM COMPTANT GELD, binnen Middelburg, op den Kinderdijk tusschen de Spijker- en Bellingbrug, Donderdag den 21 April 1859, 's namiddags ten één ure, ten overstaan van den Notaris W. M. SNIJDER en getuigen, van

EEN ZEILVAARTUIG,

zijnde eene overdekte Schouw, met hare gevolgen, en van

VIER ONOVERDEKTE AKEN,

met het vereischte **Baggerwerktuig**, toebehoorende aan de Weduwe ARIE DE GROOT; zoo als alles met deszelfs gevolgen in de uitgezette Kaarten breedvoerig is omschreven, en voor de gegadigden ten dage des verkoops ter bezigtiging zal liggen, van des morgens 9 ure, in de Haven tusschen dezelve Bruggen.

Inmiddels vóór den dag der Veiling UIT DE HAND TE KOOP. Te bevragen ten Kantore van gemelden Notaris.

Brieven franco.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Zaturdag den 23 April 1859, des voormiddags ten negen ure precies, in de Gemeente **Serooskerke**, op de Hofstede bewoond door de Erven SCHOUT, in het openbaar aan de meestbiedenden te koop aanbieden:

Een grijs Merriepaard oud 17 jaar, een dito Ruinpaard oud 7 jaar, een zwart Veulendragend Paard oud 6 jaar, een bruine Dekhengst oud 3 jaar; 4 baatgevende Melkkoeijen, 1 Kalfdragende Vaars, 1 driejarige Weivaars, 2 driejarige Ossen, 4 tweejarige Vaarzen, 4 anderhalfjarige Vaarzen, 3 Kweekkalvers, 3 Melkschapen met Lammers en 1 Weer, 2 Varkens, 1 Karnhond en Hok, 25 Hoenders en 1 Haan, 7 Eenden en 1 Wartel, 2 Gauzen, 6 Kalkoenen, 2 Menwagens, 1 Marktwagen, 1 Driewielskar, 3 Ploegen, 5 ijzeren Eggen en 1 houten dito, 1 Melbord, 1 Sleepdeur, 1 Voorsleper, 2 Veldgangen, 1 groot Zaadzeil, 1 Kruiwagen, 1 Snijmolen, 1 Snijbak, 1 Geesselstoel en Steen, 1 Windmolen, 1 Tarwpaard, 2 Ladders, 2000 drooge en groene Mutsaards, 3 à 4 wissen hard Vaamhout, Spanders, 1000 bossen Snijstroo, 200 Ned. ponden Spek, 25 pond Reuzel; eene partij Paardewand, eene partij Mest, liggende op de Hofstede bij LEVN ADRIAANSE; Bouw-, Melkers- en Zoldergereedschappen en Meubelaire Goederen, waaronder drie Bedden, eene Hangklok, eene Bureau, Tafels, Stoelen, Porcelein, Glas- en Aardewerk en hetgeen meer zal worden geveild.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN zal op Dingsdag den 26 April 1859, des voormiddags ten 9 ure precies, op de Hofstede ST. ALDEGONDE, te **West Souburg**, Gemeente van Oost- en West Souburg, bewoond bij de Weduwe DE PAGTER, presenteren te verkoopen

EENEN COMPLETEN BOEREN INBOEDEL,

bestaande in 3 Paarden van 6, 10 en 19 jaren, 15 Melkkoeijen, eene Varekoe, 3 Kalfdragende Vaarzen, 4 éénjarige Vaarzen, 3 Kweekkalvers, 3 Melkschapen met Lammers, 4 Varkens, 20 Hoenders en 2 Hanen, 4 Wagens met toebehooren, eene Driewielskar, eene Melkkar, voorts Bouw-, Melkers- en Zoldergereedschappen, Paardewant, eenige Meubelen en Huisraad, waaronder een Kabinet, Hoekkas, Bureau, Tafelkas, Stoelen, Tafels, Spiegels, Schilderijen, eene partij Aardappelen, Spek, drooge en groene Mutsaards en wat meer zal worden geveild.

Breeder bij uitgezette Kaarten omschreven.

De Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ zal op Donderdag den 28 April 1859, des avonds ten acht ure, in de Bovenzaal van de Societeit **de Vergenoeging**, op de Groote Markt binnen Middelburg, in het openbaar bij opbod en afslag verkoopen:

EEN WOONHUIS EN ERF, genaamd DE WITTE BOOM, staande en gelegen binnen Middelburg, op de Rouaansche Kade, wijk G no. 132. — In de Grondbelasting over 1859 aangeslagen op ƒ 31,06.

Het gemelde Huis zal dage vóór en op den dag der Verkooping kunnen bezigtigd worden, des voormiddags van 10 tot 1 en des namiddags van 3 tot 6 ure, door liefhebbers dan met overgifte van eene Toegangkaart, ten Kantore van bovengenoemden Notaris te bekomen.

De Notaris P. LOEFF zal, op Woensdag den 4 Mei 1859, des voormiddags ten 10 ure, op de Hofstede bewoond door de Erven W. WA SCHOUT, onder **Biggekerke**, in het openbaar ter verkoop aanbieden:

BEESTIAAL, BOUW-, MELKERS- EN ZOLDERGEREEDSCHAPPEN EN MEUBELAIRE GOEDEREN,

bestaande in: een Bruin Veulendragend Merriepaard oud 8 jaren, een Bruin Ruinpaard oud 11 jaren, een dito dito oud 18 jaren, een dito Merriepaard oud één jaar, zeven Melkkoeijen, twee Kalfdragende Vaarsen, vier Weivaarsen van 2½ jaar, vier Vaarsen van 2 jaren, vijf Jaarling Vaarsen, vijf Kweekkalvers, twee Schapen met Lammers, twee Varkens, waarvan één met Jongen in, 36 Hoenders en twee Hanen, een Pauw, vijf Eenden, een Hond en Kat, twee Menwagens met toebehooren, een Marktwagentje, eene Driewielskar, twee Ploegen, zes Eggen, twee Leggers, en een Veldgang, een Kruiwagen, een Sleepdeur, een Windmolen, een Snijbak, Geesselstoel en Steen, een Kaashorde, Stamps en Voederbakken, een Wandkast, Paardewand, Posten en Deelen, Hooi, Stroo en Cluij, Drooge en Groene Mutsaard, Koolstroo, Damstaken, Horden en Mest, Graanzeeften, Zakken, Maten, Schoppen, Schalen en Gewigt, een Karn en Pols, Room- en Melktonnen en verdere Bouw-, Melkers- en Zoldergereedschappen.

Meubelaire Goederen en Huisraad, waaronder een Kabinet, twee Bruine Kasten, vier Bedden, een Klok, Bureau, twee Platen, Haardijzers, Tafels, Stoelen, Kisten, Kassen, Tin-, Koper- en IJzerwerk, Porcelein, Aarde- en Glaswerk; voorts Aardappels en Spek en hetgeen meer zal worden geveild.

MEEKRAP-VEILING.

Van wege de Zeeuwsche Maatschappij voor Meekrapbereiding zullen, op een' nader te bepalen dag in Mei a. s., te **Amsterdam** geveild worden

500 Vaten Meekrap,

bereid in de **Koninklijke Meekrapfabriek** te **Wilhelminadorp**, waarvan de Monsters bij de voornaamste Makelaars te Amsterdam en Rotterdam, benevens bij den Directeur der Fabriek, te bekomen zijn.

W. MORLEY,

Groote Markt, I, 18,

Berigt hiermede de ontvangst der nieuwste en schoonste

VOORJAARS-ARTIKELEN,

voor Dames-Kleedjes, zoo wel in Zijde als andere tot dus ver uitgekomene Stoffen, Doeken, Shawls long in diverse stoffages, Voorjaars-Mantillets en meerdere nouveautés; alsmede eene nieuwe collectie Lakens, Vesten, Pantalons, Pantalonstoffen enz., benevens Meubel-Neteldoeken, Meubelchitsen enz.

Zich vleijende dat het aan te bieden assortiment, even als bij voorgaande gelegenheden, aan het verlangen zijner geëerde Begunstigers zal beantwoorden, neemt hij de vrijheid zich minzaam in de voortduring der sedert zoo lang genotene protectie aan te bevelen.

DOOR UITSCHEIDING VAN BEDRIJF.

De ondergeteekende maakt bekend dat bij hem te verkrijgen is eene groote hoeveelheid

DIJKSMATERIALEN,

bestaande in **Kruiwagens, Heyters en Planken**, aan een' geringen prijs. **Westdorpe. M. J. VERHULST.**

TE KOOP: eene in 1809 nieuw gebouwde **SCHUIT**, lang 42 Elen, breed 12,75 Elen. Te bevragen bij **L. VAN DEN SCHRAAT**, te **Welphenhoek**.

In diverse plaatsen van Zeeland vraagt men **SOLIDE PERSONEN**, welke zich tegen billijke provisie zouden willen belasten met den verkoop van verschillende soorten van

BIER OP FUST,

afkomstig van eene voorname Brouwerij in dat land.

Adres franco, onder letters Z., bij den Boekhandelaar **G. W. VAN BELLE**, te **Rotterdam**.

Terstond of met Mei een **Molenaarsknecht** benoodigd, die met een Paard kan omgaan, bij D. L. MINDERHOUT, St. Laurens. Brieven franco.

Met Mei een **Veervrachtknecht** op G. Bakker te Goes benoodigd.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

(Vervolg van het regtsgeding van C. A. Gunkel.)

Toen de getuige tot zoo ver met hare verklaringen was gevorderd, vroeg de voorzitter den beschuldigde of hij op de getuigenis ook iets had aan te merken.

De generaal verklaarde daarop, dat al wat Louise gezegd had, de waarheid was. Hij had enkele opmerkingen. Louise was werkelijk eene wees geweest toen hij met haar kennis maakte. Van zijne kindschheid af was hij gewoon geweest wel te doen; niets baarde hem grooter geluk dan alle menschen te helpen. Toen dacht hij, Louise is een ongelukkige wees, zij heeft maar een broeder, deze is in Oost-Indie en kan haar niet helpen. Dat trof hem; dat had hem het hart aangesproken, want zij was steeds geweest een braaf meisje. Hij had destijds zoo veel gedachte om met haar eene naauwe kennis te maken als aan het uur van zijn dood, maar hij had medelijden met haar gekregen. Dat had Louise ook verdiend, want nooit had iemand zooveel dankbaarheid betoond als zij. Zij had dan ook zijn hart door dankbaarheid gewonnen. Men dacht er niet aan als men 72 jaar oud is om eene maitresse te zoeken; men behoefde ze dan ook niet in den Haag te zoeken, want ze werden u op het lijf gestuurd. Louise had hem steeds als met kinderlijke liefde behandeld.

Zijn eenig doel was haar den dood te schenken, om haar daardoor te behoeden voor een ongelukkigen ouderdom. Wat hem zelven betreft, was hij reeds lang het leven moede en had sedert jaren vergif bij zich gedragen met het doel zich zelf van het leven te berooven.

Na deze verklaringen van den generaal werd het getuigenverhoor van Louise Esbra voortgezet. Dat gedeelte van het verhoor had nu meer dadelijk betrekking tot de vergiftiging door middel van de leverworst, die zulke noodlottige gevolgen na zich sleepte. Omtrent dat gedeelte kunnen wij meer de beknoptheid in acht nemen, omdat het bijzonderheden betreft, die reeds van algemeene bekendheid zijn. Louise verhaalde dat zij weinig of niet van de worst gegeten had, haar broeder echter een groot gedeelte; dat zij het overige in schijfjes gesneden in azijn had gelegd; en dat zij die schijfjes aan vrouw van der Houven had ten geschenke gegeven. De hond, die van de worst gegeten had, werd ziek en spoog. Haar broeder kreeg vreeselijke pijnen in 't lijf, werd ontzettend benaauwd en leed aan brakingen. Den geheelen dag van den 4 januarij werd aan vergiftiging niet gedacht, maar aan eene zware gevatte koude. Doctor Rijke werd eerst des donderdags den 6den ontboden, die almede de ziekte aan kolijk en kramppijnen toeschreef. De doctor kwam des vrijdags niet terug, en toen de toestand haars broeders zaturdag ochtend vroeg al erger en erger werd, stond de heer Staereling, die boven haar woonde, op om den eersten doctor den besten te halen. Ten gevolge daarvan verscheen de nu overleden doctor Holtrop, en de gedachte aan vergiftiging werd eerst levendig toen dien zelfden dag het dochtertje van vrouw van der Houven kwam mededeelen dat hare moeder ook zoo vreeselijk benaauwd en naar was geworden. Het was toen, dat een briefje naar de Witte societeit werd gezonden, waarop de generaal dadelijk was verschenen, die toen den heer hoofdcommissaris van policie Waldeck tegenover zich zag staan, die inmiddels van de gerezen vermoedens was verwittigd. Binnenkomende gaf de generaal Louise een almanakje cadeau, dat zij steeds gewoon was van hem te krijgen. Bij het zien van den heer Waldeck was hij onthutst. Louise zeide tot hem: „dat is eene gekke omstandigheid; mijn broeder is vergeven door de worst,” waarop de generaal met den heer Waldeck in gesprek is getreden, zonder dat zij kon verklaren wat gesproken was. Op daartoe door den voorzitter gedane vragen, verklaarde Louise nog dat er nooit tusschen haar en den beschuldigde oneenigheden waren ontstaan; dat hij dikwijls verklaard had verdriet te hebben omdat hij in de militaire loopbaan niet voordeelig had gediend; dat zij dikwijls geklaagd had over haar ligchaamslijden, na het drinken van den jenever in 1858 en hem verzocht had voor haar te bidden, dat God haar spoedig van de wereld mogt nemen, waarop de generaal haar had geantwoord: „wees gerust Louise, dat zal ik wel doen.” Overigens had de generaal haar meermalen verklaard in benarde geldelijke omstandigheden te verkeeren; zij wist echter niet dat zijn huis verhypothekeerd was.

De voorzitter vertoonde nu drie paketten aan Louise, die ze herkende; het eerste als te bevatten de effecten; het tweede, dat het testament des generaals zou moeten insluiten, en het derde, waarop geschreven staat „bij overlijden van: C. A. Gunkel moeten deze papieren worden verbrand.” De twee laatste paketten werden door den voorzitter niet geopend. Het eerste dat geopend was, en waarin zich bevonden drie vellen wit papier die de generaal in plaats van de effecten daarin gedaan had, werd den beschuldigde ter herkenning overgegeven. Na lang turen verklaarde deze de daarop in lak afgedrukte cachetten niet als de zijnen te erkennen; doch toen de voorzitter hem de opmerking maakte dat het cachet voorzien was met drie ridderorden, antwoordde de beschuldigde: „ja, dan zal het mijn cachet wel wezen; het gezigt bedriegt mij somtijds!”

Op de vraag van den voorzitter of de beschuldigde iets had aan te merken op het laatste gedeelte van de verklaring der getuige, antwoordde hij, dat het steken van witte papieren in het paket slechts geschied was voor een tijd. Indien de fortuin hem weder toelachte, of de reederij beter zoude gaan, had hij het bepaalde voornemen gehad en de intentie om dat geld weder aan te zuiveren. De voorzitter merkte hem hierbij op dat hij, indien hij gestorven ware, dan toch, ondanks alle goede intentien, die persoon zonder iets zou hebben achtergelaten, waarvoor hij zoo goed zorg zou hebben willen dragen. De beschuldigde beaamde die opmerking, en voegde er het volgende nog bij: Hij had sedert 50 jaren aan eene slechte maag gelaboreerd; daarvoor had hij alandswortel gebruikt; en toen nu Louise ook over maagpijnen klaagde, dacht hij: „ik zal wat gruis van alandswortel in de soep doen, dan zal zij den bitteren smaak wel wennen,” en dat en niet anders was de bedoeling waarom hij dat poeder in de soep had gedaan.

De voorzitter vroeg hem daarop: „of hij niet in tegendeel rattenkruid in de soep geworpen had?” waarop hij antwoordde: „ja, het kan mogelijk zijn; want ik had altijd rattenkruid bij mij; het is met geene intentie geschied. Hoe het er in gekomen is, weet ik waarachtig niet.”

De voorzitter verklaarde daarop van harte te wenschen dat een man van 84 jaren, die aan den rand stond van het graf en nu voor den aardschen regter te regt stond, hier inderdaad waarheid sprak, waarop de beschuldigde antwoordde: „ik spreek hier de waarheid; de soep is hier eene nieuwe beschuldiging.” „En de worst dan?” vroeg de president. „Ik heb de waarheid beleden en geteekend wat men mij voorlegde,” was het antwoord.

Op verzoek van den verdediger, den heer mr. Léon, rigtte de president nog twee vragen aan Louise Esbra, uit welker antwoord resulteerde dat haar broeder ook in november had gegeten van de toen gegeven worst, zonder daarvan ongesteld te zijn geweest; en dat de beschuldigde haar meermalen had te kennen gegeven dat hij zich voor het hoofd wilde schieten omdat hij in zijne militaire loopbaan miskend werd.

De tweede getuige, J. C. van der Houven geb. Visser, mede het slagtoffer der vergiftiging, gevoelt nog altijd de gevolgen der verlamming, waaraan zij sedert drie maanden door het gebruik van de worst heeft geleden. Deze vrouw is eene naaister, die ook werkte voor de vrouw van den heer Staereling, terwijl haar dochtertje Anna des zaturdags werk verrigtte bij Louise Esbra. Dat meisje had van Louise zes schijfjes worst in azijn gelegd gekregen, die zij had te huis gebragt. De kinderen der naaister hadden van de worst geproefd, die niet gelust en in de kagchelbak uitgespuwd. Zij zelve had daarop alle zes stukjes opgegeten. Een paar uren daarna werd zij benaauwd, kreeg aandrang tot braking, leed aan vreeselijke buikpijnen; het hoofd werd dik en opgezet, en nadat zij onder vreeselijke smarten een langen tijd onder geneeskundige behandeling was geweest, was zij in zoo ver hersteld dat zij voor het hof verschijnen kon. Maar ook nu nog kon zij bijna niets verrigten en leed zij gedurig aan harttrillingen, benaauwdheden en heete koorts. Op de vraag van den voorzitter of de beschuldigde hiertegen iets had op te merken, verklaarde hij, „dat dit alles buiten hem was en hij er dus niets van wist.”

De drie volgende getuigen, dochters van de voorgaande, bevestigden alleen de verklaring van deze.

De zesde en zevende getuigen woonden boven L. Esbra. De vrouw had reeds eenige weken vóór den 4 januarij met hun driejarig zoontje ook eenige schijfjes worst van haar ontvangen en na het nuttigen zich ongesteld gevoeld, terwijl de kat van getuigen, die de velletjes heeft opgegeten, daarna was overleden. Overigens zijn deze getuigen het geweest die den generaal aan het sterfbed van den broeder haalden en geneeskundige hulp inriepen.

Doctor Rijke werd als getuige en als deskundige door het hof gehoord. Zijne verklaring als getuige kwam op het volgende neder. Hij werd in den namiddag van den 6 januarij bij Louises broeder geroepen; dien hij nimmer had behandeld, wel zijne zuster. *De lijder klaagde toen dat hij twee dagen* aan braking en diarrheae had geleden; hij beschouwde de ziekte toen als eene rhumatische diarrheae, die destijds heerschende was. Toen hij op de missive van den heer van Staereling des zaturdags terug kwam, vond hij den lijder in geheel veranderden toestand, zonder pols, met eene leiachtig blaauwe kleur, met verschrikkelijke krampen in de bovenste en onderste ledematen, verscheurd door ontzettende buikpijnen, letterlijk stervende. Toen had hij onmiddelijk het denkbeeld van vergiftiging opgevat. Naar aanleiding ook van de antécedenten bij Louise Esbra's ongesteldheid, kwam hij tot het stellige vermoeden dat de man vergiftigd was. Aan den lijder was niet veel meer te doen, want hij kon niet meer slikken. De lijder had nogtans veel gesproken; doch te vergeefs had hij hem gevraagd wat hij het laatst gegeten had? Ook Louise Esbra gaf op die vraag geen antwoord, en het was toen dat mevrouw Staereling sprak van de worst en uitriep, „nu gaat mij een licht op.” De lijder zelf wilde echter van vergiftiging niets hooren; want toen de getuige hem die opmerking maakte, antwoordde hij: „neen neen, gij dwaalt, mijnheer.”

Ten aanzien der ongesteldheid van Louise in julij 1858 verklaarde doctor Rijke, dat zij aanvankelijk bestond in de gewone *verschijnselen van rhumatische diarrhœa, doch dat het be*loop van de ziekte hem later op het vermoeden van vergiftiging had gebragt. Hij dacht toen aan het gebruik van eenige schadelijke zelfstandigheid b. v. lood; omdat het gebruik van lood ook verlamming te weeg brengt. De later plaats gegrepen ontsteking van roosachtigen aard had hem nog meer aan metaalvergiftiging doen denken. Als deskundige beantwoordde hij dan ook in bevestigenden zin de vraag, of het overlijden van Louises broeder geweest is het gevolg van het gebruik van arsenicum, en of de toestand van Louise zelve het gevolg kan zijn van arsenicum in de maand julij gebruikt. De latere behande*ling van vrouw van der Houven,* had bij hem *zeker de overtui*ging gegeven, dat er vergiftiging had plaats gegrepen. En toen hij des zaturdags avonds aan het policiebureau was geroepen, om te onderzoeken een glas water, dat den beschuldigde was toegediend en waarin deze een poeder had geworpen, had hij bij dat onderzoek bevonden, dat het wit ligt glinsterend poeder, hetwelk op den bodem van het glas lag, arsenicum was, en dat het veel moeite had gekost, den generaal een geneesmiddel toe te dienen, want dat deze steeds had uitgeroepen; „ik wil sterven.”

Alsnu werden voorgelezen 1. de in de instructie afgelegde verklaringen van den sedert overleden doctor L. S. A. Holtrop waardoor de verklaringen van vorige getuigen werden bevestigd, en waarin de overtuiging wordt uitgesproken dat Louises broeder overleden is aan de gevolgen van het gebruik eener scherp bijtende zelfstandigheid; 2. het visum repertum, opgemaakt door de heeren Rijke, Vorstman, Holtrop en Meijer. De hoofdpunten van dat visum repertum zijn in de acte van beschuldiging opgenomen en dus reeds van algemeene bekendheid. Doctor Rijke, daarna door den voorzitter weder binnengeroepen, legde nu als deskundige zijne verklaring van de lijkschouwing af en bevestigde daarbij de bijzonderheden in het visum repertum medegedeeld.

Als deskundige beschreef de heer Vorstman de gedane autopsie, en bevestigde mondeling zijne bevindingen op het lijk van Louises broeder, gelijk die in het visum repertum waren geconstateerd. De hoofdpunten van die verklaring kwamen op het volgende neder: dat aan den ingang van het hoofd van den slokdarm het slijmvlies rondom sterk was ontstoken, ongeveer vier centimeters lager, minder — vier centimeters echter nog lager, bij den ingang der maag hevig ontstoken, hetgeen men ook bevond aan de epiglottes en achterwand van de larynx; dat *zich aan het uiteinde der maag (pylorus) bevond, onder ande*ren, eene plek zoodanig verweekt, dat daarin beginnend gangreen bespeurd werd; dat overigens het slijmvlies van dat orgaan sterk ontstoken was en hier en daar verweekt en bijna doorboord; dat de intestina tenuia over het algemeen waren sterk geïnjicieerd, vooral het duodenum, na de opening van welke het slijmvlies op verschillende plaatsen sterk ontstoken werd bevonden, vooral aan het begin van het duodenum.

Daarna werd door den heer griffier voorlezing gedaan van het verslag der scheikundigen, de heeren T. D. Vrijdag Zijnen te 's Hage en J. H. van der Burg te Rotterdam. Uit dit verslag, hetwelk een zoo uitgebreid stuk was, dat de voorlezing voor de tweede helft tot de zitting van vrijdag moest worden uitgesteld, bleek o. a., dat aan het scheikundig onderzoek niet alleen werden onderworpen verschillende inwendige ligchaamsdeelen, van het door de vergiftiging gevallen slagtoffer, maar ook onderscheidene voorwerpen den beschuldigde toebehoorende, zoo als: een blaauwe jas van leidsch polemiet, een blaauw laken broek, eenige stukjes theelood in de zakken gevonden, terwijl tevens bleek, dat in een zakboekje van den beschuldigde herhaaldelijk gevonden werden, de woorden: „acidum, morphinum, strychnine, arsenicum album.”

Vrijdag werd de voorlezing van dat uitvoerig stuk voortgezet, aan het slot waarvan de deskundigen zijn tot het besluit gekomen:

1. dat het, naar aanleiding van hunne bevinding ten aanzien der contenta van de maag, waarin zij de tegenwoordigheid van onveranderd rattengif hebben vermoed (welk vermoeden op proefnemingen gegrond was), als hoogst waarschijnlijk kan worden beschouwd dat het arsenicum is toegediend in zijne verbinding met de zuurstof tot arseniczuur (acidum arsenicosum), eene zelfstandigheid welke behoort tot die vergiften, die, in het menschelijk ligchaam gebragt, onder vreeselijke verschijnselen den dood kunnen ten gevolge hebben; en

2. dat het hun uit de drie recepten of ordonnantien welke ten behoeve van J. H. Esbra gedurende zijne laatste ziekte zijn voorgeschreven, gebleken is, dat er geen arsenicum præparaat als geneesmiddel is toegediend, en dat bij gevolg het door hen opgespoorde gift niet als een gevolg der geneeskundige behandeling kan worden aangemerkt.

Daarna werd het getuigenverhoor vervolgd.

De heer T. D. Vrijdag Zijnen, scheikundige te 's Hage, en E. A. van der Burg, lector aan de clinische school te Rotterdam, legden als getuigen en als deskundigen de verklaringen af omtrent hunne bevinding van het onderzoek dat zij scheikundig hadden ingesteld, omtrent de voorwerpen bij hun schriftelijk rapport opgenoemd. Die verklaringen kwamen overeen met het rapport zelf, en het is dus overbodig daaromtrent in herhalingen te treden.

Omdat dit punt nader werd besproken, moeten wij afzonderlijk vermelden de verklaring der scheikundigen, dat het bruine poeder dat gevonden is op het glas water, door den beschuldigden in het policiebureau gebruikt, bij onderzoek gebleken is geweest te zijn eene onschadelijke stof, doch in geen geval een bitterpoeder, gelijk de beschuldigde had beweerd. Nadat de scheikundigen hunne verklaringen hadden afgelegd, zeide de voorzitter hun dank namens het hof voor de diensten door hen ten deze in het belang der justitie bewezen.

De dertiende getuige, de med. doctor J. Kips heeft alleen eene verklaring afgelegd betrekkelijk de door hem behandelde ongesteldheid van vrouw van der Houven, welke naar zijne overtuiging ook het gevolg was van het gebruik van arsenicum.

De getuigenis van den heer Waldeck, hoofdcommissaris van policie te 's Hage, was eene der belangrijkste in de zaak afgelegd. Wij geven er hier een kort verhaal van, gelijk het naar aanleiding van de vragen des voorzitters werd gegeven. Op den 8 januarij ten 1 ure gaven dr. Rijke en dr. Holtrop hem kennis dat er iemand lijdende was, denkelijk aan vergiftiging. Hij vergezelde toen die geneesheeren naar het huis van Louise Esbra, en vond daar in bed een man die vreeselijk leed. Op zijne vraag gevoelde de lijder zich in staat te spreken. Naar aanleiding van hetgeen hem ter oore was gekomen, had hij den lijder bepaald gevraagd of deze niet leverworst had gegeten; daarop was het antwoord: ja, drie schijfjes. Op zijne vraag wie de worst gebragt had, werd door den stervende geantwoord: de generaal, maar ik was toen niet te huis. Anderhalf uur later was de man een lijk. Reeds vroeger had de heer Waldeck Louise ondervraagd, en het was door hare medewerking dat de stervende opgenoemde verklaring had afgelegd. Terwijl hij met Louise bezig was, kwam de generaal binnen. Hij zeide tot hem: „zie, dat lijden is het gevolg van de worst die gij hier in huis hebt gebragt,” waarop de generaal dadelijk antwoordde: „of er van de worst nog wat over was?” Te gelijker tijd gaf de generaal te kennen hoe zonderling het was dat die man van de worst zoo kon souffreren, daar hij zelf van de worst met Louise gegeten had, en dat zij ze lekker maar wel wat zout hadden gevonden. Louise verklaarde echter dat de generaal van de worst niet had gegeten, omdat hij zeide malaga gedronken te hebben. Toen de heer Waldeck met dr. Holtrop en den generaal het huis verliet, maakte laatstgenoemde aan beiden bekend dat hij van Louise nog f 3000 onder zich had, en toen zij op het Spui waren gekomen, opdat de generaal de winkel zou aanwijzen waar de worst gekocht was, wees de beschuldigde den winkel van een israëliet aan, waarop de heer Waldeck zeide: „dat is mis, hier verkoopt men geen leverworst,” en het was toen eerst dat de generaal den winkel van den spekslager Kok aanwees. De vrouw van den spekslager herinnerde zich wel dat de beschuldigde in den winkel geweest was maar niet of hij leverworst gekocht had.

Van het zelfde maaksel worst waren evenwel 50 pond te gelijk gemaakt; zij waren aan velerlei personen verkocht zonder dat iemand er letsel van had gehad. Toen de beschuldigde de leverworst zag in den winkel, verklaarde hij eerst zoodanige worst gebragt te hebben, doch niet aan stukken maar eene heele worst. Toen vervolgens de beschuldigde naar het bureau van den heer Waldeck was geleid, had hij daar erkend in het bezit te zijn van rattenkruid, gekocht bij den droogist Stappershoef, tegenover Manusje van alles; dat hij het gekocht had alleen om ratten en muizen te verdrijven; dat hij voorts in eene verwdoos op zijne kamer een fleschje bezat, waarin zich nog rattekruid bevond. Op deze aanwijzing begaf zich de heer Waldeck naar des generaals woning en vond daar het aangewezen fleschje, doch de bewoners van het huis verklaarden stellig dat er geene ratten of muizen aanwezig waren. Gedurende zijne afwezigheid had hij het toezigt over den beschuldigde opgedragen aan de inspecteurs Kemna en van Kempen. In dien tijd vroeg de beschuldigde een glas water, wierp er een poeder in, en voor dat men het hem kon ontnemen, had hij een gedeelte er van gedronken. Doctor Rijke schreef den beschuldigde een tegenmiddel voor en de heer Waldeck, inmiddels teruggeroepen, sprak den generaal ernstig aan, maar de beschuldigde antwoordde steeds, „dat hij ook wou sterven, dat zij nu beiden maar van de wereld moesten." Toen de heer Waldeck vroeg hoe het kwam dat de beschuldigde vis-à-vis den stervenden man zoo onverschillig was geweest, had deze geantwoord: „de man was buiten kennis, wat zou ik er aan gehad hebben hem toe te spreken, daarom heb ik maar alleen gevraagd of er nog worst over was." Louise Esbra had den heer Waldeck onderscheidene paketten ter hand gesteld, op het eene waarvan geschreven stond: „De ondergeteekende heeft dit paket in bewaring gesteld voor eenigen tijd bij mejufvr. L. C. Esbra en zulks tot wederopzeggens toe, (geteekend) C. A. Gunkel." Dat paket moest de effecten bevatten; geopend wordende bleek het dat er slechts drie vellen wit papier in waren, en daarop zeide de beschuldigde: „Kom, laten wij ze maar op den kagchel werpen."

Nadat de voorzitter den beschuldigde had opmerkzaam gemaakt op dit slechte bewijs van de voorgewende zorg voor eene vrouw, wier lot hem zoo ter harte ging, vervolgde de heer Waldeck met zijne verklaring. Even voor dat de generaal naar het huis van arrest werd overgebragt, legde hij in tegenwoordigheid van den heer W. en van den heer van Kempen de bekentenis af, dat hij de worst bij Kok had gekocht; dat hij die gebragt had naar zijne woning; dat hij, bevreesd dat vrouw of dienstbode hem de worst zou zien doorsnijden, zulks gedaan had op het geheim gemak; dat hij toen het rattekruid met zijne vingers in de worst voor Louise had gebragt; dat hij, toen hij haar broeder zoo vreeselijk zag lijden, een oogenblik heeft gedacht: „mijn God, zijn dat nu de uitwerkselen van vergif;" dat hij echter niet zeggen kon dat hij vroeger in jenever of in soep vergif had geworpen.

Hierop vertoonde de voorzitter twee paketten. Het eene, waarop geschreven stond dat het na den dood van den beschuldigden moest worden verbrand, bevatte onderscheidene brieven en het andere eene verklaring dat de notaris van Rhijn een eigenhandig geschreven testament van den beschuldigden onder zijne berusting heeft.

De volgende getuigen waren een meisje hetwelk het bekende briefje om den beschuldigde bij het sterfbed te roepen, naar de Witte societeit had gebragt; eene vrouw waar de beschuldigde opgaf leverworst gekocht te hebben, hetwelk getuige zich echter niet bepaald herinnert; voorts de droogist A. Stappershoef, die verklaarde dat de generaal bij hem had gekocht 12 nederlandsche looden rattekruid voor 30 cents, en daarvoor had afgegeven het volgende briefje: „Ik ondergeteekende bekenne gekocht en verzegeld ontvangen te hebben, 12 nederlandsche looden rattenkruid, ten einde voor verdrijving van ratten gebruikt te worden. C. A. Gunkel." De beschuldigde erkende het gif gekocht en het briefje geteekend te hebben.

De inspecteur van policie A. F. van Kempen bevestigde hoofdzakelijk de verklaringen van den heer Waldeck en zeide ten aanzien van den gemoedstoestand des beschuldigden na zijne arrestatie, dat hij afgetrokken doch een oogenblik later soms zeer wanhopend was.

De heer J. Goudoever verklaarde dat hij in mei 1853 door tusschenkomst van den heer van Gogh een hypotheek groot f 4000 genomen had op het huis van den beschuldigden; van Gogh bezorgde hem steeds de intrest. De hypotheek moest met mei 1858 zijn afgelost, maar toen werd deze weder voor een jaar verlengd. In de helft der maand november kwam de beschuldigde bij hem en verklaarde thans de hypotheek te willen aflossen omdat hij oud werd. De beschuldigde had toen medegebragt 3 stuks 4 pct. certificaten van f 1000 ieder; het ontbrekende was in papier, behalve f 244 die te kort kwamen, en waarvoor de beschuldigde eene obligatie teekende om spoedig af te lossen. Later had de heer van Gogh den getuige die f 244 betaald.

De heer H. H. van Gogh, commissionair, heeft den generaal dit hypotheek bezorgd en deze zorgde geregeld voor de tijdige voldoening der renten. Eerst in november 1858 is dit ter kennis gekomen van mevrouw Gunkel, die daarop voor de afdoening zorgde en toen zij later vernam dat daartoe door den beschuldigde nog f 244 te kort was betaald, dit bedrag andermaal voldeed.

De voorzitter maakte den beschuldigde hierbij opmerkzaam op de goedheid zijner vrouw, waarop deze in vrij verwarde bewoordingen blijft beweren dat hij de beste bedoeling had.

Op verzoek van den verdediger, den heer mr. D. Léon. rigtte nu de voorzitter eenige vragen tot den getuige van Gogh, uit welker beantwoording resulteerde, dat hij na de arrestatie, in de woning van den generaal diens portret had zien hangen, op eene bespottelijke wijze mismaakt; dat hij toen van mevrouw en van de dienstbode had vernomen dat dit portret geweest is een present van een neefje op des generaals tachtigsten verjaardag en dat de beschuldigde zelf dat portret op die wijze mismaakt had. De getuige, aan wien het portret vertoond werd, erkende zulks te zijn het stuk dat hij in de woning des generaals had zien hangen.

De eerste getuige à décharge was de generaal-majoor J. Scheltus, gouverneur der Koninklijke militaire akademie te Breda. Deze hoofdofficier verklaarde, naar aanleiding der door den verdediger voorgestelde vragen, dat hij den beschuldigde van aanzien had gekend; dat hij had hooren spreken van het feest dat in october 1853 ter viering van het 25jarig bestaan der akademie te Breda was gehouden; dat het hem bekend was, dat in de zaal der akademie de buste stond van den luitenant-generaal Voet; dat het hem niet bekend was of die plaatsing geschied was bij gelegenheid van het feest; dat echter de stad Breda aan de akademie een nieuw vaandel had geschonken, waarop, naar hij meende, de beeldtenis van den generaal Voet als eerste persoon voorkwam, en eindelijk dat hij van den beschuldigde in februarij 1858 had ontvangen eene breedvoerige memorie, die hij op dit oogenblik bij zich had.

De verdediger wenschte daarop dat de getuige, na onderzoek, het afschrift van deze memorie, hetwelk hij bezat en waarvan hij mededeeling gedaan had aan het openbaar ministerie, identiek zou verklaren met het origineel. De verdediger wenschte noch de overlegging, noch de voorlezing van dat stuk, doch alleen de verklaring der identiteit. Nadat omtrent dit verzoek het openbaar ministerie was gehoord, begaf het hof zich in raadkamer en verklaarde, na in de geregtszaal te zijn teruggekeerd, dat het voor alsnog geene termen had gevonden om de overlegging der memorie te gelasten, maar dat het den getuige afvroeg of hij bereid was om het origineel der memorie tijdelijk aan den verdediger af te staan. De heer Scheltus verklaarde zich daartoe bereid, en gaf het stuk den heer Léon over, die alsnu verklaarde omtrent dit punt te zijn tevreden gesteld.

De 22e. getuige, de gepensioneerde 1e. officier van gezondheid M. Rodi de Loo verklaarde den beschuldigde sedert 1833 gekend te hebben en te weten dat hij sedert jaren leed aan duizelingen.

De twee volgende getuigen waren bedienden uit de Witte societeit, die den beschuldigde reeds eenige jaren geleden plaatjes uit de illustratien hadden zien scheuren. De twee daaraanvolgenden gaven getuigenis dat de beschuldigde vroeger op zijne wandelingen bij hen was komen uitrusten en men hem eens waggelend had ontmoet, waarom men hem naar huis geleidde.

Ten slotte verklaarde de 27e. of laatste getuige, de heer A. J. Offermans, kunstschilder, dat hij kort na de arrestatie een bezoek had gebragt aan de twee nichten van den beschuldigde, mejufvrouwen Huygens te 's Hage. Vooraf moest hij mededeelen dat reeds in den afgeloopen zomer die nichten hem hadden verklaard dat de generaal begon kindsch te worden; dat hij in de grootste hitte vreeselijk stookte; dat wanneer zij vroegen, „hoe gaat het, oom?" hij antwoordde, „je moet maar bidden." De beschuldigde had toen aan de nichten present gedaan twee portretten van hem en zijne vrouw; maar de nichten verklaarden den getuige, dat die portretten allerbespottelijkst waren, dat de tante op Trijn en oom op Jan Klaassen in de poppenkast geleken. Na de arrestatie was de getuige, zich dit alles herinnerende, die portretten gaan zien, en hij moest verklaren dat geen knaap iets bespottelijker kon gemaakt hebben. De getuige erkende overigens de identiteit der schilderij, welke hem daarop werd vertoond.

Het getuigenverhoor hiermede afgeloopen zijnde, rigtte de voorzitter zich nader tot den beschuldigde, en resumeerde de feiten, doch deze bepaalde zich tot onzamenhangende verklaringen, dat hij alles gezegd had, goede bedoelingen had gehad, enz.

Alsnu werd het woord gegeven aan het openbaar ministerie, hetwelk, in verband met de kwestie van bevoegdheid, allereerst voorlezing liet doen van het koninklijk besluit van 5 september 1835, waarbij de beschuldigde is gesteld op pensioen, ten bedrage van f 3000.

De advocaat-generaal mr. W. F. G. L. François heeft hierop het woord gevoerd om de beschuldiging vol te houden. In krachtige trekken ving hij aan met de gewaarwordingen te schetsen, welke in den aanvang dezes jaars zich van alle gemoederen meester maakten, toen men het gruwzame dezer misdaad vernam en daarbij lette op het standpunt dat de beschuldigde tot hiertoe in de maatschappij innam.

Na deze inleiding, die blijkbaar een diepen indruk maakte, gaat de advocaat-generaal over tot zijne eigenlijke taak, hierin bestaande, aan te toonen: 1. dat er vergiftiging heeft plaats gehad; 2. dat deze beschuldigde zich daaraan heeft schuldig gemaakt. Van deze uitvoerige uiteenzetting geven wij hier de hoofdgedachte:

I. Er heeft vergiftiging plaats gehad: 1. In een glas jenever en suiker in junij 1858; 2. in een pot soep, kort daarna; 3. in een leverworst den 4 januarij 1859.

Hij geeft hierop een kort verhaal van het gebeurde, ten betooge, dat er vergiftiging heeft plaats gehad. Uit den aard der zaak is dit een aaneengeschakeld en onder verband gebragt verhaal en uiteenzetting der feiten, bereids in de acte van beschuldiging en thans in de debatten nader door de getuigen gestaafd.

II. Thans gaat advocaat-generaal over tot het betoog, dat er door den beschuldigde attentat à la vie heeft plaats gehad, waarvoor het bewijs gegrond zou zijn op de volledige erkentenis, doch nog zijn er omstandigheden aanwezig en getuigenissen afgelegd, die ten klaarste bewijzen dat hij de daad heeft gepleegd. Die omstandigheden, waarop hij zich beroept, zijn in substantie: 1. de beschuldigde heeft gif gereed gemaakt en in het glas jenever gedaan; 2. de beschuldigde is geweest in de nabijheid der soep en, terwijl Louise afwezig was, is het gebleken dat er iets in de soep was gedaan; 3. de beschuldigde heeft op 4 januarij de worst medegebragt en aan Louise overhandigd; 4. de beschuldigde heeft erkend de worst gekocht te hebben bij den spekslager Kok; 5 in den winkel, waar de worst gehaald is, was deze niet vergiftigd; 6. de worst is vergiftigd gekomen uit handen van den beschuldigde; er is geen grond om aan vergiftiging door anderen te denken; 7. de beschuldigde is in het bezit van arsenicum geweest; 8. de houding, gedragingen en gezegden van den beschuldigde, vooral de pogingen tot zelfmoord met de uitdrukkingen van den wensch: dat zij nu maar beiden van de wereld afmoesten; en 9. (de gewigtigste omstandigheid) de beschuldigde had groot belang bij de misdaad; hij was bij het overlijden van Louise zeer gebaat; haar leven was een [illegible] financiele last, want zoo wel de teruggave van het kapitaal als ten andere de periodieke betalingen, waren zeer zwaar voor zijne financiele krachten, immers in zoo ver de geldmiddelen feitelijk ter beschikking van den beschuldigde stonden.

Advocaat-generaal gaat nu over tot de uiteenzetting van de financiele omstandigheden des beschuldigden, in verband tot zijne handelingen. Dit strekt hoofdzakelijk om aan te toonen het geldelijk belang dat de beschuldigde bij het overlijden van Louise had. Advocaat-generaal wijst hier op de ontfutseling der geldswaardige papieren en het daarvoor in de plaats stellen van vellen wit papier.

Deze punten in hun onderling verband uiteengezet hebbende, leest de advocaat-generaal te midden eener plegtige stilte, zijn requisitoir, strekkende dat C. A. Gunkel zal worden schuldig verklaard aan vergiftiging, en veroordeeld tot de straffe des doods.

Toen zaterdag de verdediger, mr. D. Léon, het woord bekomen had, ving deze aan met eene treffende inleiding, waarin hij de onderwerpelijke zaak beschouwde als een vernieuwd en hoogst treffend bewijs dat niemand, hoe hoog geplaatst en op welken leeftijd ook, zal kunnen zeggen wat hem nog vóór zijnen dood kan overkomen. De hoog bejaarde man, die thans onder den druk van eene zoo kapitale beschuldiging staat, na een even werkzaam als nuttig en eervol leven, verdient ook naar zijne meening, meer medelijden dan verachting, en hij acht het onwaarschijnlijk dat iemand wiens geheele leven onbesproken was, in het bezit zijner verstandelijke vermogens eensklaps een gifmenger zou worden; veeleer zullen daartoe de eigendommelijke gevolgen van den ouderdom geleid hebben, welke zijne rede benevelden.

Aan de levensbeschrijving van den beschuldigde, welke de verdediger hierop liet volgen, ontleenen wij het volgende: Carel August Gunkel werd den 20 januarij 1775 te 's Gravenhage geboren, alwaar zijn vader architect was. Op 15jarigen leeftijd trad hij als kadet der artillerie in dienst. Den 22 februarij 1798 werd hij na een uitmuntend examen 2de luitenant, den 22 junij 1795, 1ste luitenant en adjudant, en den 29 october daaraanvolgende eerste assistent op de artillerieschool te Delft, later te 's Gravenhage; eene onderscheiding waarmede de hoogleeraar de Gelder zoo wel den benoemde als die inrigting geluk wenschte. In 1805 tot kapitein benoemd, bevorderde koning Lodewijk hem in 1806 tot luitenant kolonel wegens bewezene diensten in den veldtogt van Hessen-Kassel. In februarij 1807 ontving hij uit handen van dien vorst de orde van Verdiensten, later in die van de Unie veranderd. Na de inlijving in het fransche keizerrijk, werd Gunkel bevorderd tot kolonel en directeur der artillerie te 's Hertogenbosch. In 1811 ontving hij de decoratie van het Legioen van Eer en den 11 julij 1812 werd hij aangesteld tot kommandant van de artillerie bij de 30ste divisie der groote armée, naar Rusland bestemd. Na vele eervolle onderscheidingen werd hij, bij den veranderden staatkundigen toestand, den 18 maart 1814 aangesteld tot kolonel bij den staf der artillerie te 's Gravenhage.

In den slag van Waterloo kommandeerde hij de hollandsche en belgische artillerie, waarna hij vereerd werd met de Militaire Willemsorde, 3de klasse. Na in 1823 deel uitgemaakt te hebben van de commissie tot daarstelling eener Koninklijke militaire akademie, werd hij in 1826 tot luitenant-generaal bevorderd en in april 1828 aangesteld als gouverneur dier akademie. In het najaar van 1832 eindelijk ontving hij op zijn verzoek eervol ontslag met pensioen, daar hij zich teleurgesteld vond en miskend achtte, zoo bij de vorming van het leger in 1814 als toen koning Willem I in 1822 al de generaals der artillerie, met uitsluiting van hem alleen, tot ridders of kommandeurs der orde van den Nederlandschen leeuw had benoemd. Ook het plotseling overlijden in 1829 door verdrinking van zijn eenig kind, een 14jarige veel belovende zoon, schijnt veel bijgedragen te hebben tot zijne bijzondere melancholie.

Pleiter meent hieruit te mogen besluiten dat bij den beschuldigde, die thans tot een staat van kindschheid was teruggekeerd, de gedachte verklaarbaar is, hoe hij de eerste getuige door den dood meende te ontheffen van de verdrietelijkheden in dit leven. Hij haalt vervolgens eene menigte schrijvers over geregtelijke geneeskunde aan, ten betooge dat de toestand van kindschheid dikwijls toereikend is om de toerekenbaarheid van misdrijven uit te sluiten. Ook op de wetgeving werpt hij een blik met het zelfde doel, en daarna beschouwde verdediger eenige omstandigheden welke het misdrijf vooraf gingen en achtervolgden, als: 1. de ligthoofdigheid, waaraan de beschuldigde lijdende was; 2. zijne uitvoerige en verwarde memorie, gerigt aan den gouverneur der militaire akademie, 5 jaar na de viering van het 25jarig bestaan, met het betoog dat niet de luitenant-generaal Voet, maar Gunkel zelf toen als haar grondlegger had moeten aangemerkt en vereerd worden; 3. een op 18 januarij 1858 aan Z. K. H. prins Frederik gerigte brief, waarin de schrijver zich beklaagt in 1829 gepasseerd te zijn bij benoemingen in de orde van den Nederlandschen leeuw; 4. het uitsnijden van plaatjes uit de Illustratien op de societeit; 5. de bespottelijke en misvormde portretten van hem en zijne echtgenoote, van betrekkingen uitgereikt, en 6. het mismaken van zijn eigen portret.

De verdediger wijst voorts op de vele contradictien en tegenstrijdige verwarde opgaven van den beschuldigde na zijne arrestatie, en, afgescheiden van dit alles, dat hij bij zijne erkende zucht tot zelfmoord, tijdens de perpetratie van het feit en ook vroeger niet was compos mentis (met voorbedachten rade.) Hij ontleedt voorts de beweerde geldelijke verlegenheid van den beschuldigde en ontkent zulks, hetgeen hij staaft met verklaringen van de echtgenoote.

Eindelijk concludeert hij dat de beschuldigde zal behooren te worden vrijgesproken, doch mogt het hof van een tegenovergesteld gevoelen zijn, niet de doodstraf maar de daarop volgende straf mogt worden toegepast, welk punt hij nog subordinair ter toetse bragt.

Na re- en dupliek, werd de uitspraak bepaald op aanstaanden zaterdag namiddag ten één ure.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.